

קמפינסקי שמשון (סמיפן, הוגו)

בן אריק-שלמה ואילזה. נולד ב-26.1.1926
בברלין, בירת גרמניה. שם למד שנה
אחת בבית-הספר היהודי-הציוני. בשנת
1933 עלה ארצה עם הוריו ואחותו. עבר
את בחינות-הבגרות בבית-ספר תיכון
בירושלים. למד שנה מדעי-טבע
באוניברסיטה בירושלים ואחר-כך מילא
חובתו בשנת-שירות. בשתי שנותיו
האחרונות למד באוניברסיטה מדעי-הרוח —
פדגוגיה, היסטוריה וספרות. בינואר

1947 זכה בפרס של 150 לא"י מטעם המועצה הבריטית על עבודותיו
בחקר הספרות האנגלית. היה בעל אופי מוסרי מובהק. בעצם שנות
המאבק ראה עדיין אפשרות למוצא של שלום וכבוד לשלושת העמים
בארץ, אך במידה הולכת וגוברת התאכזב מנציגי המשטר בארץ, אותם
הבריטים אשר את תרבותם הקלאסית העריץ הערצה בלתי-מוגבלת.
מיום הכרזת המדינה השתתף באופן פעיל בהגנת ירושלים כחבר
ה"הגנה" מזה שש שנים. סיים קורס לאלחוטאות ובתפקיד זה השתתף
בליווי השיירה לגוש עציון אשר עברה ללא תקלה. ליווה את השיירה
האחרונה להרטוב, ובהתקיף אותה כנופיה ערבית מן המארב, בדרך
חזרה לירושלים, נפל ביום 18.3.1948. היה קבור בסנהדריה בירושלים.
ב-6.9.1951 הועבר להר-הרצל בירושלים.

א.

11.2.1947

— — — הגידי נא לי, דודה לני, כמטותא ממך — הרי את יושבת באנגליה זה שמונה שנים — האם יודעת את את נפשם ורוחם של האנגלים?

בארץ-ישראל הם נוהגים בכל מקרה באופן משונה מאוד. בגלל אילו פצצות קטנות הם משלחים את נשיהם וילדיהם — כולאים את הגברים בתוך אזורים מגודרתיים, שהציאה מתוכם אסורה בלי רשיון מיוחד — ממש כמו בגיטו, אלא שהפעם נמצאים האנגלים פנימה! — ולבסוף הם מנגנים ברדיו את השיר: „הבו ארצות לי, ארצות רבות — אך אל נא תכלאני תוך גדר!...“

אנו שלוחים לך בזה שני קטעים מתוך ה„פלטין פוסט“ — האחד: תמונה על גבול הרובע היהודי רחביה והגיטו האנגלי; השני: „מכתבו של קורא“ — קורא אנגלי — המביע את עמדתו בשאלות „גירוש, פיגוי ובידוד“.

אמא כתבה לך די והותר על חומרת-המצב — אבל עלי עשה רושם ביחוד הצד הקומי שבדבר!...

ב.

1.8.1947

זמן רב עבר מאז כתבתי אליך לאחרונה, אבל בינתיים לא חלה תמורה רבה במה שנוגע אלינו בעיקר: מצבנו הנואש בארץ ומחוצה לה. התבונני בכותרות-העתונים בקשר למאורעות השבוע האחרון ביולי: ארבעת אלפים וחמש מאות עולים יהודים „בלתי-ליגליים“ הוחזרו לצרפת בסרבת לרדת מן האנייה, שלושה צעירים יהודים קיצוניים נתלו על ידי השלטונות הבריטים ולעומתם נתלו שני אנגלים צעירים על ידי הטרוריסטים; פעולת-נגדם של פלוגות-צבא ואנשי משטרה בריטים גרמו למותם של חמשה תושבים תל-אביביים הפים מפשע.

ואנו, היישוב היהודי בארץ, נמצאים בין המצרים: השלטונות מכאן והטרוריסטים מכאן. השלטונות מוכרים אותנו ואנשי-הטרור מבית בוגדים בנו, ומכאן שאין למוסדות הרשמיים של העם די כוח-כפייה להתגבר על הרע שבקרבנו. כוחות-הבטחון של הסוכנות היהודית ושל היישוב היהודי כולו אין להם מעמד רשמי, הממשלה רואה אותם כבלתי-יחוקיים ועבודתם מושבתת, ומתוך מאמץ לבער את הטרוריות מגלה הממשלה את מסתריהם. מה נוכל לעשות? אין אנו יכולים לבטוח במי-שהוא, אין מי-שהוא בוטח בנו: כנראה שהטרוריסטים והממשלה עשו יד אחת במאמצם להחריב תוך חדשים מספר את כל מה שנבנה במשך השנים על ידי היישוב היהודי כולו.

משחק פוליטי זה באידיאליות ובחיייהם של בני-אדם הגיע לשיאו בשבוע האחרון: הממשלה גרמה להרצחם של שני סרבי-נטיים על ידי יחס האכזרי לארבעת אלפים וחמש מאות העולים ועל ידי תליית שלושת הטרוריסטים; והטרוריסטים מצדם הביאו לידי פעולת-עונשין מצד הצבא והמשטרה בתל-אביב זה לא כבר בתלותם את שני הסרבי-נטיים — וכן סובב הולך הגלגל בלי קץ וכלי סוף. „מעשים,

שמוצאם מרע, ברע יגבירו חיל“ — כה אמר שקספיר ודברים אלה מתאימים מאוד למצבנו כיום הזה.

שני הצדדים עשו משגים והם מגבירים טעויותיהם בסרבת להודות על חטא, מבלי שינסו לתקן את המעוות. כל זמן שכל צד נמנע מראות את זולתו מבחינת-הוא, כל זמן שכל צד דבק במחצית האמת — ילך ויורע המצב בארץ, והוא הדין לגבי העולם כולו. שנאה הדדית, פחד, בגידה ואי-הכנה אינם יסודות לשלום בשום מקום. אם אנו עודנו ממשכים לקוות לשיפורם של דברים כאן הרי זה בגלל אמונתנו, כי ביום מן הימים יקומו פיקחים, אשר יראו מעבר מזה רחוק מעצמם ויעברו שכם אחר להביא שלום ושיתוף-פעולה במקום שם שוררים מלחמה וחוסר-אמון. אינני נותן אמון בתוצאות פעולתה של איוו ועדה ולו תהיה גם הישרה ביותר וללא פניות כל-שהן, אלא אם כן יבואו אנשים הוגנים המוכנים לפעול לפי הצעותיה של ועדה כזאת.

מצבנו הוא כל כך רע מפני שאין בידנו לעשות אלא מעט כדי לשפרו. אין ביכלתנו לשתף פעולה עם הממשלה כל זמן שהממשלה איננה נותנת אמון בנו וכל זמן שבלבנו יכול להיות חשש כל שהוא שמא תבגוד בנו הממשלה. נקווה, כי בבואך לארץ באביב הבא יהיו פניה-הדברים בהירים יותר.

ברור, כי כולנו סובלים באוירה המתוחה והמחושמלת כאן יותר מאשר בגלל התקפותיהם של הטרוריסטים ומפעולות-הגומלין של הממשלה. אני משתדל לפעול נגד רגש זה בהשקיעי את עצמי בעבודה ובהאזיני במידה מרובה למוסיקה קלסית — ושתיהן מביאות לי סיפוק רב.

ג.

5.9.1947

— — — את בוודאי קיבלת בינתיים את מכתבי ויודעת כי פני הדברים שופרו כיום בארץ כפי שלא היה דוגמתם במשך כל השנה שעברה. בימים אלה מרובות התקוות, כרגיל בהתבהר פני-שמיינו, ובמשך השבועות האחרונים לא אירעו כל „מאורעות“, אכן, תכונה נאה היא בעמנו, כי אנו מקווים תמיד לימים טובים ומקבלים באהבה כל מה שיש בו כדי לקדם את פני הדברים ולממש את התקוות הללו. הדין-וחשבון של הוועדה הוא אחד הטובים ביותר ולטוב ממנו גם לא יכולנו לצפות. החלטת הרוב, אם תקבל, תדרוש בלי ספק עבודה קשה, במידה ידועה קרבנות וחיכוכים בין כל המעורבים והמעוניינים בכך. אבל אם כל אלה יכוונו למטרות של בנין ולא הרס, יש לנו הרשות לקוות שהמצב בארץ יהיה טוב משהיה — ובעתיד הקרוב!

היהודים והערבים יחיו חיים טובים יותר אם לאלה אף לאלה תהיה מדינה ריבונית משלהם. יש מקום לשיתוף-פעולה בשטח הכלכלי, לפחות — ובכך יש חשיבות מרובה לכל המעוניין בדבר — כוונתי, במעצמה הכלכלית המרכזית שתנהל על ידי יהודים, ערבים וחרב האומות המאוחדות כאחד. כל זה יהיה לטובה — אם החלטת-הרוב תקבל. תכנית-המיעוט איננה בתי-ביצוע ואין לצפות שהעניינים ישופרו בארץ באמצעותה. יהודים וערבים ימשיכו במסע-התעמולה שלהם, יוציאו מרץ יקר מאוד בעבודה הרסנית, ולמעלה מכל אלה: הטרוריות קרוב לוודאי ימשך כבתחילה.

7.3.1948

הנה כי כן אני יודע עד כמה את מודאגת עלינו פה. האמיני לי, דודה הלן, כי אין יסוד רב לדאגתך כפי שנראה לך מן ההדשות המגיעות אליך באמצעות העיתונים והרדיו.

אף כי במובנים ידועים יש לאמור שהמצב בארץ-ישראל איום ונורא, הרי הוא כן מבחינה שונה בהחלט מזו שאת רואה אותם לפי המסקנות שאת מסיקה מן החדשות החד-צדדיות המגיעות אליך. לא ההצלפות והיריות, הנמשכות כאן במשך שעות אין-קץ, לא הן האיומות; אף לא ההתקפות מצד כנופיות-ערבים על יישובים יהודים. התקפות אלו נהדרות. אף על פי שאנו סובלים אבידות ברכוש ובאדם. במקרים אלה אנו מחזיקים מעמד — אם לא למעלה מזה — כיון שהיינו מוכנים להם. לא; הדבר הרע ביותר, זה אשר לא פיללנו לו ולא האמנו באפשרותו לפני שהיינו עדים לו — הוא התנהגותם הפראית, האכזרית, התד-צדדית, המשוחדת והנקמנית של האנגלים! את יודעת, כי אני תמיד נסיתי לראות את מצב-העניינים בארץ בעיני-הסדר ורחמים, ככל ידידי, ועודני נוטה לכך, באשר עודני מקווה לעתיד של בנין ושלום שיבוא כתוצאה מידידות שני העמים. ואילו האנגלים, העומדים לעזוב את הארץ בקרוב, עברו בהתנהגותם על כל המצופה — על הרע שברע! במקום להתאמץ להשכין שלום בין היהודים והערבים עשו הם כל מאמץ, בהתמדה ובעקביות, במשך השבועות האחרונים, כדי לעורר את השנאה בין העמים, לסייע, על ידי התנהגותם, לקיצוניים הבלתי-אחראים, שבמחנה היהודים והערבים גם יחד. נוסף לזה: כאכזריות מתוכננת הם מעכבים בעד מאמצי הבנין בארץ — אם אין הם הורסים אותם בגלוי. הם טוענים, כי אין הם נוטים לצד זה או אחר — אבל האמת היא, כי הם ניטרליים רק לגבי היהודים ואף עומדים נגדם. במקום לשמור על החוק והסדר, כחובה המוטלת עליהם, הם הראשונים להפר כל משטר ומשפט. הנה כי כן, אחריותם למצב הקיים בארץ גדולה מאוד. בצאתם לבסוף מן הארץ ישאירו מאחריהם, לצערי, שנאה מרה תחת האהבה והידידות שהיה בידיהם לזרוע.

אך אנו, הנמצאים בתוך תוכם של כל העניינים כאן, אין דאגתנו מרובה כל עיקר — קטנה היא בהרבה מזו של ההורים הפנויים יותר לדאגה ולהבעת רגשות-אכזבתם על המצב הקיים בארץ.

אני עסוק מאוד, ובשעת-הפנאי אני מתמסר לספרי. מה טוב למצוא בשקספיר ובקיטס הלך-רוחם של האנגלים הגדולים אשר התרוממו כל כך בהשגת ערכי-האנושות האמיתיים — לעומת אנגלים אחרים אשר ירדו פלאים. ישמור אלהים את צאצאיהם, השומרים עוד כיום על שביבי האנושות מלכות, יהיו אשר יהיו, בני איוו אומה שתהיה. אילו שמע העולם בקולם ולא בקול תלמידיהם של איוו מוסלי או מופתי או שטרן, כי אז היתה עוד תקוה לשלום בעולם כולו ובארץ הקטנטנת הזאת ביחוד. אבל כיום, כנראה, שהקיצוניים הללו באים בחשבון, עסקנים אלה שידם בכל, אלה קצרי-הראות, המבטיחים רבות והגורמים לצרות רבות והמשאירים את זולתם לשאת את התוצאות ולסבול את הבאות.

גישא, איפוא, את לבנו לימים טובים מאלה!

• מכתבו האחרון.

עלינו להוכיח למעצמות הגדולות המעוניינות בארץ-ישראל, שעליהן לתמוך בדין-וחשבון. כיום הוא מוצע ונתמך רק על ידי מדינות קטנות, שאינן מעוניינות בארץ. אם אנגליה תסכים לקבל את הדין-וחשבון ולעזור בביצוע-התכנית, יש מקום להאמין, כי ארצות-הברית, צרפת, ואולי גם רוסיה תסכמנה לקבלו. עלינו לשכנע את אנגליה כי ביצוע-התכנית הוא לטובתה. לכן עלינו להשתדל שוב לפתוח בשיחות בין אנגליה והיהודים, ואני מקווה, כי נחום גולדמן, הנמצא עתה בדרכו לאנגליה, ישכיר את הקרקע לשיחות כאלו. חבל, שכל ענין „יציאת-אירופה, 1947“ הרחיב את הפרץ בין היהודים והאנגלים. אין ספק, כי מאורע זה, מלבד תוצאותיו האיומות מבחינה אנושית, אין כמוהו למשגה פוליטי מצד אנגליה, הגדול ביותר שנעשה ביום מן הימים ביחסי אנגליה למפעל הציוני. החזרת אנשים אלה לגרמניה מעמידה את הבריטים במדרגה לא גבוהה בהרבה מן הפשיסטים. אחת תקוותנו, כי תכנית שטנית זו סופה שתהיה מופת! עד כאן לעתידנו הפוליטי. אינני מסכים לדעתך שהעתונות הבריטית חפשית בדעותיה. כל עתון יש לו נטיותיו וענייניו הפוליטיים, הכלכליים וכיוצא באלה, וכל החדשות מובאות לאור הפניות הללו ומכאן שהן מסולפות פחות או יותר. ויתר על כן: אין להם הבנה מספקת לבעייה הארץ-ישראלית, הם מחוסרי ידיעות על הארץ ועל הפליטים בכתבם עליהם. אף שירות-הליבור הבריטי רחוק מהיות חפשי מפניות. במסרו את תוצאות התכניות של הוועדה הארץ-ישראלית פתח שירות-השידור הבריטי כמלים אלו: „יש לצפות למחומות ערביות בארץ-ישראל“: דברי-הסתה — אם אנקוט בלשון נקיה ורכה — או שאין את סבורה כן? אל תקבלי בלב שלם את כל המוגש לך בעתונים. לא הכול אמת ולעתים קרובות החדשות מסולפות, מדעת או שלא-מדעת.

ד.

13.2.1948

— — — ומה עוד אוכל לאחל לך מלבד שלום ואושר — ובעיקר שלום?

חיי כיום אחרים לחלוטין ממה שהאמנתי שיהיו ביום מן הימים. אינני יודע מה יהא על לימודי — אם אוכל ואם לא אוכל להתאימם בתוך מסגרת שירותי ללאום. אבל אלה תופסים כיום בחיי מקום שני בדרגה בהשוואה לעניינים אחרים העומדים על הפרק. הורי, אני מצטער לקבוע, דואגים מאוד ומנת-חלקם קשה משלי בהרבה. אינני יודע עד כמה אני נמצא במצב פחות בטוח מהם, אבל הם רואים אותי נתון בסכנה גדולה — ולא היו דברים מעולם! אבל חוסר שלות-נפשם, אם גם איננו מבוסס לחלוטין, יש בו כדי להשקיע אותם בדאגה שאיננה לטובתם. ונוסף לזה: הם מהרהרים יותר מדי הרהורי-פוליטיקה וחושבים על העתיד, קוראים יותר מדי עיתונים ומאזינים יותר מדי למהדורות-חדשות על גלי-האתר ומטים אוזן יתר על המידה לדברי פסימיסטים. וכל זה עוור להם אך במעט כדי לעבור על תקופה קשה זו. אני, לעומת זה, חדלתי לחשוב על פוליטיקה. אני רח ברי אין שעתנו פנויה לשוחח בפוליטיקה, כיון שידינו נתונות בעשייתן.